

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

23 Ιανουαρίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 9

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4513

Ενεργειακές Κοινότητες και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

**ΤΜΗΜΑ Α΄
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ**

**Άρθρο 1
Ορισμός - σκοπός**

1. Η Ενεργειακή Κοινότητα (Ε.Κοιν.) είναι αστικός συνεταιρισμός αποκλειστικού σκοπού με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4430/2016 (Α΄ 205), και της καινοτομίας στον ενεργειακό τομέα, την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας και την προαγωγή της ενεργειακής αειφορίας, την παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση, διανομή και προμήθεια ενέργειας, την ενίσχυση της ενεργειακής αυτόαρκειας και ασφάλειας σε νησιωτικούς δήμους, καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας στην τελική χρήση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσω της δραστηριοποίησης στους τομείς των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.), της Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), της ορθολογικής χρήσης ενέργειας, της ενεργειακής αποδοτικότητας, των βιώσιμων μεταφορών, της διαχείρισης της ζήτησης και της παραγωγής, διανομής και προμήθειας ενέργειας.

2. Για όσα θέματα δεν ορίζονται ειδικότερα στον παρόντα, οι Ε.Κοιν. διέπονται συμπληρωματικά από τις διατάξεις του ν. 1667/1986 (Α΄ 196).

3. Στις Ε.Κοιν. δεν εφαρμόζονται οι παρακάτω διατάξεις του ν. 1667/1986:

α) Οι αριθμητικοί περιορισμοί των τριών (3) μελών για το αίτημα σύγκλησης γενικής συνέλευσης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 5, των επτά (7) μελών για την ελάχιστη απαρτία στη γενική συνέλευση του τελευταίου εδαφίου της ίδιας παραγράφου, των τριών (3) μελών για την υποχρεωτική αναβολή της συζήτη-

σης θεμάτων που δεν περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη της γενικής συνέλευσης του εβδομίου εδαφίου της παραγράφου 5 του ίδιου άρθρου και των δύο (2) μελών για το αίτημα σύγκλησης διοικητικού συμβουλίου της παραγράφου 2 του άρθρου 7,

β) η υποχρέωση συγκρότησης τριμελούς επιτροπής ελέγχου της παραγράφου 1 του άρθρου 7,

γ) οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 9 και του άρθρου 13.

4. Όπου στις διατάξεις του ν. 1667/1986 αναφέρεται καταχώρηση σε μητρώο, για τις ανάγκες του παρόντος νοείται το Μητρώο Ε.Κοιν. του άρθρου 8 και δεν απαιτείται εγγραφή, καταχώρηση ή ενημέρωση οποιουδήποτε άλλου μητρώου.

**Άρθρο 2
Μέλη Ενεργειακής Κοινότητας**

1. Μέλη μιας Ε.Κοιν. μπορεί να είναι:

α) Φυσικά πρόσωπα με πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα,

β) νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εκτός των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α΄ και β΄ βαθμού ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου,

γ) Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού της ίδιας Περιφέρειας εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν. ή επιχειρήσεις αυτών, κατ' εξαίρεση του άρθρου 107 του ν. 3852/2010 (Α΄ 87),

δ) Ο.Τ.Α. β΄ βαθμού της έδρας της Ε.Κοιν., κατ' εξαίρεση του άρθρου 107 του ν. 3852/2010.

2. Ο ελάχιστος αριθμός μελών της Ε.Κοιν. είναι:

α) Πέντε (5), αν τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου εκτός των Ο.Τ.Α. ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα,

β) τρία (3), αν τα μέλη είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή φυσικά πρόσωπα, από τα οποία τα δύο (2) τουλάχιστον είναι Ο.Τ.Α.,

γ) δύο (2), αν τα μέλη είναι μόνο Ο.Τ.Α. α΄ βαθμού νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή.

3. Τουλάχιστον το πενήντα τοις εκατό (50%) συν ένα των μελών πρέπει να σχετίζονται με τον τόπο στον οποίο βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν. και συγκεκριμένα τα φυσικά πρόσωπα- μέλη να έχουν πλήρη ή ψιλή κυριότητα

ή επικαρπία σε ακίνητο το οποίο βρίσκεται εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ε.Κοιν. ή να είναι δημότες δήμου της Περιφέρειας αυτής, ενώ τα νομικά πρόσωπα μέλη να έχουν την έδρα τους εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ε.Κοιν..

4. Νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και Ο.Τ.Α. α' και β' βαθμού μπορούν να συμμετέχουν σε περισσότερες από μία Ε.Κοιν. ως μέλη κατά παρέκκλιση της παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 1667/1986.

Άρθρο 3 **Συνεταιριστικές Μεριδες Ενεργειακής Κοινότητας**

1. Κάθε μέλος μπορεί να κατέχει πέραν της υποχρεωτικής συνεταιριστικής μερίδας και μία ή περισσότερες προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες, με ανώτατο όριο συμμετοχής στο συνεταιριστικό κεφάλαιο το 20%, με εξαίρεση τους Ο.Τ.Α. που μπορούν να συμμετέχουν στο συνεταιριστικό κεφάλαιο με ανώτατο όριο:

α) Το πενήντα τοις εκατό (50%) για τους Ο.Τ.Α. α' βαθμού νησιωτικών περιοχών με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή,

β) το σαράντα τοις εκατό (40%) για τους λοιπούς Ο.Τ.Α..

2. Κάθε μέλος, ανεξαρτήτως του αριθμού των συνεταιριστικών μεριδών που κατέχει, συμμετέχει στη γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο.

3. Η μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας σε μέλος ή σε τρίτο πρόσωπο γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο δεν συναίνει στη μεταβίβαση, όταν εξαιτίας αυτής της μεταβίβασης παύει να συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 ή του άρθρου 6 παράγραφος 4. Η απόφαση του διοικητικού συμβουλίου για μεταβίβαση συνεταιριστικής μερίδας καταχωρείται στο Μητρώο Ε.Κοιν. του Γενικού Εμπορικού Μητρώου (Γ.Ε.ΜΗ.) του άρθρου 8.

Άρθρο 4 **Σκοπός - Αντικείμενο δραστηριότητας Ενεργειακής Κοινότητας**

1. Η Ε.Κοιν. ασκεί υποχρεωτικά τουλάχιστον μία από τις κατωτέρω δραστηριότητες:

α) Παραγωγή, αποθήκευση, ιδιοκατανάλωση ή πώληση ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Υβριδικούς Σταθμούς εγκατεστημένους εντός της Περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν. ή και εντός όμορης Περιφέρειας για Ε.Κοιν. με έδρα εντός της Περιφέρειας Αττικής,

β) διαχείριση, όπως συλλογή, μεταφορά, επεξεργασία, αποθήκευση ή διάθεση, πρώτης ύλης για την παραγωγή ηλεκτρικής ή θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας από βιομάζα ή βιορευστά ή βιοαέριο ή μέσω ενεργειακής αξιοποίησης του βιοαποικοδομήσιμου κλάσματος αστικών αποβλήτων,

γ) προμήθεια για τα μέλη της ενεργειακών προϊόντων, συσκευών και εγκαταστάσεων, με στόχο τη μείωση της ενεργειακής κατανάλωσης και της χρήσης συμβατικών καυσίμων, καθώς και τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας,

δ) προμήθεια για τα μέλη της ηλεκτροκίνητων οχημά-

των, υβριδικών ή μη, και εν γένει οχημάτων που χρησιμοποιούν εναλλακτικά καύσιμα,

ε) διανομή ηλεκτρικής ενέργειας εντός της Περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της,

στ) προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου προς τελικούς πελάτες, σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179), εντός της Περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της,

ζ) παραγωγή, διανομή και προμήθεια θερμικής ή ψυκτικής ενέργειας εντός της Περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της,

η) διαχείριση της ζήτησης για τη μείωση της τελικής χρήσης της ηλεκτρικής ενέργειας και εκπροσώπηση παραγωγών και καταναλωτών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας,

θ) ανάπτυξη δικτύου, διαχείριση και εκμετάλλευση υποδομών εναλλακτικών καυσίμων, σύμφωνα με το ν. 4439/2016 (Α' 222) ή διαχείριση μέσων βιώσιμων μεταφορών εντός της Περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν.,

ι) εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων αφαλάτωσης νερού με χρήση Α.Π.Ε. εντός της Περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν.,

ια) παροχή ενεργειακών υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 10 της Δ6/13280/7.6.2011 (Β' 1228) απόφασης της Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

2. Η Ε.Κοιν. μπορεί να ασκεί οποιαδήποτε από τις κατωτέρω δραστηριότητες:

α) Προσέλκυση κεφαλαίων για την πραγματοποίηση επενδύσεων αξιοποίησης των Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης εντός της Περιφέρειας που βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν.,

β) σύνταξη μελετών αξιοποίησης των Α.Π.Ε. ή της Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή υλοποίησης παρεμβάσεων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης ή παροχή στα μέλη της τεχνικής υποστήριξης στους ανωτέρω τομείς,

γ) διαχείριση ή συμμετοχή σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους σκοπούς της,

δ) παροχή συμβουλών για τη διαχείριση ή συμμετοχή των μελών της σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους σκοπούς της,

ε) ενημέρωση, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για θέματα ενεργειακής αιφορίας,

στ) δράσεις για την υποστήριξη ευάλωτων καταναλωτών και την αντιμετώπιση της ενεργειακής ένδειας πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν., ανεξάρτητα αν είναι μέλη της Ε.Κοιν., όπως παροχή ή συμψηφισμός ενέργειας, ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών ή άλλες δράσεις που μειώνουν την κατανάλωση της ενέργειας στις κατοικίες των ανωτέρω.

Το καταστατικό της Ε.Κοιν. δεν περιλαμβάνει άλλες δραστηριότητες εκτός αυτών που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 5 **Τύπος - Ελάχιστο περιεχόμενο** **του καταστατικού**

Το καταστατικό της Ε.Κοιν. καταρτίζεται με ιδιωτικό έγγραφο που χρονολογείται και υπογράφεται από τα μέλη και καθορίζει τουλάχιστον:

α) Το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, τη διεύθυνση και τον αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) των φυσικών προσώπων- μελών της, καθώς και την επωνυμία, την έδρα, τον ΑΦΜ και, εφόσον υφίσταται υποχρέωση εγγραφής στο Γ.Ε.ΜΗ., τον αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. των νομικών προσώπων- μελών της,

β) την επωνυμία και την έδρα της. Η επωνυμία περιλαμβάνει υποχρεωτικά τον όρο «Ενεργειακή Κοινότητα» ή τη συντομογραφία «Ε.Κοιν.» και ένδειξη της έκτασης ή της ευθύνης των μελών της. Ονόματα φυσικών προσώπων ή επωνυμίες νομικών προσώπων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία της Ε.Κοιν.. Ως έδρα της Ε.Κοιν. ορίζεται δήμος ή δημοτικό διαμέρισμα της ελληνικής επικράτειας,

γ) το σκοπό και τις δραστηριότητές της,

δ) τις προϋποθέσεις εισόδου, αποχώρησης και διαγραφής των μελών, καθώς και τα δικαιώματα, τις υποχρεώσεις και τις συνέπειες της μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων τους προς την Ε.Κοιν.,

ε) το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας, τον τρόπο και το χρόνο καταβολής της, καθώς και τη διαδικασία απόδοσής της,

στ) την έκταση ευθύνης των μελών της,

ζ) τη διάρκειά της,

η) τον αριθμό των μελών του διοικητικού συμβουλίου που δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία (3), κατά παρέκκλιση της παρ. 1 του άρθρου 7 του ν. 1667/1986,

θ) την τύχη της συνεταιριστικής μερίδας σε περίπτωση θανάτου συνταίρου,

ι) τον ορισμό προσωρινής διοικητικής επιτροπής που μεριμνά για την έγκριση του καταστατικού και τη σύγκληση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης,

ια) τον τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης,

ιβ) τη λήξη και τους ελεγκτές της πρώτης διαχειριστικής χρήσης.

Άρθρο 6 **Διάθεση πλεονασμάτων χρήσης**

1. Από τα πλεονάσματα έκαστης χρήσης της Ε.Κοιν. παρακρατείται τουλάχιστον το δέκα τοις εκατό (10%) για το σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική όταν το ύψος του αποθεματικού είναι τουλάχιστον ίσο με το ύψος του συνεταιριστικού κεφαλαίου της Ε.Κοιν..

2. Τα πλεονάσματα της χρήσης δεν διανέμονται στα μέλη, αλλά παραμένουν στην Ε.Κοιν. υπό τη μορφή αποθεματικών και διατίθενται για τους σκοπούς της με απόφαση της γενικής συνέλευσης.

3. Ειδικά, για Ε.Κοιν. στις οποίες συμμετέχουν αποκλειστικά Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού της Περιφέρειας στην οποία έχει την έδρα της η Ε.Κοιν. και για Ε.Κοιν. που έχουν την έδρα τους σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από

τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους, σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, εφόσον συμμετέχει στην Ε.Κοιν. Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού της Περιφέρειας στην οποία έχει την έδρα της η Ε.Κοιν., μπορεί μέρος ή το σύνολο των πλεονασμάτων χρήσης της Ε.Κοιν. να διατίθεται για δράσεις κοινής ωφέλειας τοπικού χαρακτήρα που σχετίζονται με την επάρκεια και τον ανεφοδιασμό πρώτων υλών, καυσίμων και νερού μετά την παρακράτηση του τακτικού αποθεματικού της παραγράφου 1.

4. Ε.Κοιν. στις οποίες συμμετέχουν τουλάχιστον δεκαπέντε (15) μέλη ή δέκα (10) προκειμένου για Ε.Κοιν. με έδρα σε νησιωτικό δήμο με πληθυσμό κάτω από τρεις χιλιάδες εκατό (3.100) κατοίκους σύμφωνα με την τελευταία απογραφή, και το 50% συν ένα εξ αυτών είναι φυσικά πρόσωπα, μπορούν να διανέμουν στα μέλη τους τα πλεονάσματα της χρήσης μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού της παραγράφου 1, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στο καταστατικό. Η προϋπόθεση της πλειοψηφικής συμμετοχής φυσικών προσώπων του προηγούμενου εδαφίου, πρέπει να πληρούται κατά τη σύσταση της Ε.Κοιν. και καθ' όλη τη διάρκειά της.

Άρθρο 7 **Σύσταση Ενεργειακής Κοινότητας**

1. Για τη σύσταση της Ε.Κοιν. τηρείται η διαδικασία ίδρυσης ενός αστικού συνεταιρισμού. Το καταστατικό πρέπει να υπογράφεται από τα μέλη σύμφωνα με το άρθρο 2.

2. Για τη σύσταση της Ε.Κοιν. προσκομίζονται στο αρμόδιο Ειρηνοδικείο τα εξής δικαιολογητικά:

α) το καταστατικό της Ε.Κοιν., το οποίο αποτυπώνει την τήρηση των προϋποθέσεων του άρθρου 2 και έχει το ελάχιστο περιεχόμενο του άρθρου 5,

β) συμβολαιογραφικά έγγραφα ή δηλώσεις στοιχείων ακινήτων (Ε9) για τα φυσικά πρόσωπα - μέλη που να αποδεικνύουν την πλήρη ή ψιλή κυριότητα ή επικαρπία σε ακίνητο εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ε.Κοιν. ή τα πιστοποιητικά οικογενειακής κατάστασης των φυσικών προσώπων - μελών τους που είναι δημότες δήμου της Περιφέρειας, εντός της οποίας βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν.,

γ) τα καταστατικά των νομικών προσώπων- μελών της Ε.Κοιν..

3. Η Ε.Κοιν. αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώρηση του καταστατικού της στο Μητρώο Ε.Κοιν. του Γ.Ε.ΜΗ. του ν. 3419/2005 (Α' 267), το οποίο συνιστάται με το άρθρο 8. Δεν απαιτείται καταχώρηση στο μητρώο συνεταιρισμών του Ειρηνοδικείου της παρ. 3 του άρθρου 1 του ν. 1667/1986, ούτε οι κοινοποιήσεις του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 8 **Μητρώο Ε.Κοιν. - Δικαιολογητικά**

1. Συνιστάται Μητρώο Ε.Κοιν., το οποίο είναι δημόσιο βιβλίο που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή. Αρμόδια αρχή για την τήρηση του Μητρώου Ε.Κοιν. και για την καταχώρηση των καταστατικών και των στοιχείων των Ε.Κοιν. σε αυτό, ορίζεται το Γ.Ε.ΜΗ., δια των αρμόδιων υπηρεσιών των κατά τόπους επιμελητηρίων.

2. Με την επιφύλαξη των υποχρεωτικών στοιχείων και πράξεων που καταχωρίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ., σύμφωνα με το ν. 3419/2005 και τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες αποφάσεις, το Μητρώο Ε.Κοιν. περιέχει:

- α) Την επωνυμία και το σκοπό της Ε.Κοιν.,
- β) την κατηγορία της Ε.Κοιν. σε σχέση με την ευθύνη των συνεταίρων,
- γ) τα ονοματεπώνυμα των νόμιμων εκπροσώπων της Ε.Κοιν..

3. Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριών (3) μηνών από την καταχώρηση στο Μητρώο Ε.Κοιν., προσκομίζεται στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ. πρακτικό της προσωρινής διοικητικής επιτροπής ή του διοικητικού συμβουλίου για την πιστοποίηση της καταβολής του συνεταιριστικού κεφαλαίου που ορίζεται στο καταστατικό. Αν δεν προσκομιστεί το ανωτέρω μέσα στην αποκλειστική προθεσμία των τριών (3) μηνών, το Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει σε διαγραφή της Ε.Κοιν. από το Μητρώο Ε.Κοιν.

Με την επιφύλαξη της εκπλήρωσης των προϋποθέσεων του άρθρου 2, σε περίπτωση μερικής καταβολής ή μη καταβολής από μέλος ή μέλη του συνεταιριστικού κεφαλαίου, η προσωρινή διοικητική επιτροπή ή το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει και κωδικοποιημένο κείμενο του ισχύοντος καταστατικού που περιλαμβάνει αντίστοιχη μείωση του συνεταιριστικού κεφαλαίου και των συνεταιριστικών μερίδων.

4. Όταν μεταβάλλονται στοιχεία που καθιστούν αδύνατη την εκπλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 2 ή του άρθρου 6 παράγραφος 4, με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου ενημερώνεται το Γ.Ε.ΜΗ..

5. Αν η Ε.Κοιν. οδηγηθεί σε λύση και εκκαθάριση, σύμφωνα με το άρθρο 9, το Γ.Ε.ΜΗ. προβαίνει σε διαγραφή της Ε.Κοιν. από το Μητρώο Ε.Κοιν. μετά την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης.

6. Το πρακτικό της γενικής συνέλευσης για την εκλογή του διοικητικού συμβουλίου και το πρακτικό του διοικητικού συμβουλίου για τη συγκρότησή του σε σώμα και για την κατανομή αρμοδιοτήτων εκπροσώπησης υποβάλλονται μέσα σε ένα (1) μήνα για καταχώρηση στο Γ.Ε.ΜΗ.

7. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης μαζί με την έκθεση του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών δημοσιεύονται στο Γ.Ε.ΜΗ. μέσα σε ένα (1) μήνα από την έγκρισή τους από την ετήσια τακτική γενική συνέλευση.

8. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορούν να καθορίζονται οι τεχνικές προδιαγραφές του Μητρώου Ε.Κοιν. και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη λειτουργία του και την εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 9

Λύση- Εκκαθάριση- Συγχώνευση- Μετατροπή

1. Κατά παρέκκλιση της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 1667/1986, η Ε.Κοιν. λύεται:

- α) Αν μειωθεί ο αριθμός των μελών της κάτω από τα όρια της παραγράφου 2 του άρθρου 2 ή αν πάψουν να ισχύουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου ή του άρθρου 6 παρ. 4 και δεν αντικατασταθούν

ή συμπληρωθούν τα μέλη σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις εντός τριμήνου,

- β) όταν λήξει η χρονική διάρκειά της,
- γ) με απόφαση της γενικής συνέλευσης,
- δ) αν κηρυχθεί σε πτώχευση.

2. Τη λύση της Ε.Κοιν. ακολουθεί η εκκαθάριση. Αν η Ε.Κοιν. κηρυχθεί σε πτώχευση, ακολουθείται η διαδικασία του Πτωχευτικού Κώδικα. Την εκκαθάριση διενεργούν δύο (2) εκκαθαριστές που ορίζονται από τη γενική συνέλευση. Η Ε.Κοιν. λογίζεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη λύση της για όσο χρόνο διαρκεί η εκκαθάριση. Κατά την εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις και ιδίως εισπράττονται οι απαιτήσεις, ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη της Ε.Κοιν. Από το τυχόν θετικό υπόλοιπο της εκκαθάρισης, επιστρέφονται στα μέλη οι δοθείσες συνεταιριστικές μερίδες και οι εισφορές τους. Το υπόλοιπο που απομένει διανέμεται σε κοινότητες παραγωγών ή σωματεία ή συλλόγους ή φορείς ή ενώσεις προσώπων ή οργανώσεις ή άλλα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που δραστηριοποιούνται στους τομείς ενέργειας και προστασίας περιβάλλοντος εντός της Περιφέρειας της έδρας της Ε.Κοιν.. Για τις Ε.Κοιν. του άρθρου 6 παράγραφος 4 το υπόλοιπο που απομένει διανέμεται στα μέλη, αναλογικά με τη συμμετοχή τους στο συνεταιριστικό κεφάλαιο.

3. Αν κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης δεν καταστεί δυνατή η μεταβίβαση αδειών ή σταθμού παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή υβριδικού σταθμού της Ε.Κοιν., σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 12, παύουν να ισχύουν αυτοδικαίως η Άδεια Παραγωγής, η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Προσφορά Όρων Σύνδεσης, η Άδεια Εγκατάστασης και γενικά όλες οι άδειες και εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί για τον εν λόγω σταθμό.

4. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται σε σταθμούς που έχουν τεθεί σε δοκιμαστική ή κανονική λειτουργία κατά το χρόνο λύσης της Ε.Κοιν. Οι σταθμοί αυτοί επιτρέπεται να μεταβιβαστούν σε οποιονδήποτε τρίτο. Ο νέος κάτοχος που αποκτά το σταθμό, σύμφωνα με τα παραπάνω και κατά παρέκκλιση της παραγράφου 2 του άρθρου 12, δεν λαμβάνει Λειτουργική Ενίσχυση, αλλά αποζημιώνεται: α) μόνο στο πλαίσιο της συμμετοχής του σταθμού στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας κατά τα οριζόμενα στην παρ. 19 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016 (Α' 149) για σταθμό εγκατεστημένο στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα ή β) κατά τα οριζόμενα στην παρ. 10 του άρθρου 8 του ν. 4414/2016 για σταθμό εγκατεστημένο σε Μη Διασυνδεδεμένο Νησί.

5. Δύο ή περισσότερες Ε.Κοιν. μπορούν να συγχωνευθούν, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 4 του ν. 1667/1986, υπό την προϋπόθεση ότι οι υπό συγχώνευση Ε.Κοιν. εφαρμόζουν όμοιο τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 6 και έχουν έδρα εντός της ίδιας Περιφέρειας.

6. Επιπλέον των δυνατοτήτων μετατροπής του άρθρου 16 του ν. 1667/1986, επιτρέπεται η μετατροπή κάθε τύπου συνεταιρισμού σε Ε.Κοιν. σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 10 **Ενώσεις- Ομοσπονδία**

1. Πέντε (5) τουλάχιστον Ε.Κοιν. που έχουν την έδρα τους στην ίδια Περιφέρεια μπορούν να συστήσουν ένωση ενεργειακών συνεταιρισμών με σκοπό το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους. Η Γενική Συνέλευση της ένωσης ενεργειακών συνεταιρισμών απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των Ε.Κοιν. που μετέχουν στην ένωση. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των Ε.Κοιν. σε αναλογία ένα (1) στα πέντε (5) μέλη της Ε.Κοιν. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών υπερβαίνει τον αριθμό δύο (2), η Ε.Κοιν. εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Ε.Κοιν. με λιγότερα από πέντε (5) μέλη εκλέγει έναν αντιπρόσωπο. Ε.Κοιν. με περισσότερα από πενήντα (50) μέλη εκλέγει δέκα αντιπροσώπους.

2. Οι ενώσεις ενεργειακών συνεταιρισμών όλης της χώρας μπορούν να συστήσουν την Ομοσπονδία των Ενεργειακών Συνεταιρισμών της Ελλάδας για το συντονισμό και τη γενικότερη εκπροσώπηση του ενεργειακού συνεταιριστικού κινήματος της χώρας. Στη γενική συνέλευση της Ομοσπονδίας των Ενεργειακών Συνεταιρισμών της Ελλάδας συμμετέχουν όλες οι ενώσεις ενεργειακών συνεταιρισμών με δύο αντιπροσώπους η καθεμία. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των ενώσεων.

3. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 1667/1986.

Άρθρο 11 **Οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης των Ε. Κοιν.**

1. Οι Ε.Κοιν. μπορούν να εντάσσονται στο ν. 4399/2016 (Α' 117), εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων του νόμου αυτού για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) του ν. 4430/2016 (Α' 205), καθώς και σε άλλα προγράμματα χρηματοδοτούμενα από εθνικούς πόρους ή πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τους σκοπούς τους.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζονται ειδικές προϋποθέσεις και όροι προνομιακής συμμετοχής ή εξαιρέσης από τις ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που πρόκειται να λειτουργήσουν από Ε.Κοιν.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζονται ειδικοί όροι, όπως προνομιακές χρεώσεις, μεγαλύτερη διάρκεια χρήσης, για χρήση των υπηρεσιών του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) του άρθρου 5 του ν. 4414/2016 από σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που κατέχουν Ε.Κοιν.

4. Ο Κανονισμός Αδειών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και μέσω Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3468/2006 (Α' 129) μπορεί να προβλέπει ειδικούς όρους για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς που αδειοδοτούνται από Ε.Κοιν.

5. Οι Ε.Κοιν. απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής του ετήσιου τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που προβλέπεται για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς στην υποπαράγραφο Ι.2. της παρ. Ι' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107).

6. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται από Ε.Κοιν. για χορήγηση άδειας παραγωγής στη Ρ.Α.Ε. για σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι λοιπών αιτήσεων, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, εφόσον παρουσιάζουν εδαφική επικάλυψη και έχουν υποβληθεί εντός του ίδιου κύκλου υποβολής αιτήσεων, όπως αυτός ορίζεται στον Κανονισμό Αδειών Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, με χρήση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και μέσω Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3468/2006. Αιτήσεις για χορήγηση προσφοράς σύνδεσης και έγκρισης περιβαλλοντικών όρων που αφορούν σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς που πρόκειται να λειτουργήσουν υπό την ευθύνη Ε.Κοιν. εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι λοιπών αιτήσεων.

7. Το ύψος της εγγυητικής επιστολής της παρ. 3 της υποπαράγραφου Ι.1. της παρ. Ι' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 για σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικούς Σταθμούς, οι οποίοι ανήκουν σε Ε.Κοιν., μειώνεται κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

8. Η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 134 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«(α) έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρείας ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης με εταιρικό κεφάλαιο τουλάχιστον εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ ή είναι Ε.Κοιν. με συνεταιριστικό κεφάλαιο τουλάχιστον εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ».

9. Με απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), ύστερα από εισήγηση των λειτουργών της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και των αρμόδιων διαχειριστών, μπορεί να ορίζονται μειωμένα ποσά εγγυήσεων για την εγγραφή των Ε.Κοιν. στα μητρώα συμμετεχόντων στο πλαίσιο των συμβάσεων Συναλλαγών Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού (Η.Ε.Π.) και διαχείρισης των ηλεκτρικών δικτύων, λαμβάνοντας υπόψη κριτήρια, όπως ο πληθυσμός ή η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στην Περιφέρεια της έδρας της Ε.Κοιν..

10. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικών Σταθμών από Ε.Κοιν. για την κάλυψη ενεργειακών αναγκών των μελών τους και ευάλωτων καταναλωτών ή πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν., με εφαρμογή εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, όπως αυτός ορίζεται στην παρ. 13 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006. Πλεόνασμα ενέργειας που προκύπτει από το συμψηφισμό του προηγούμενου εδαφίου, μετά τη διενέργεια της τελικής εκκαθάρισης στο τέλος της χρονικής περιόδου συμψηφισμού, διοχετεύεται στο δίκτυο χωρίς υποχρέωση για οποιαδήποτε αποζημίωση στην Ε.Κοιν. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από

γνώμη της Ρ.Α.Ε., ορίζονται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός των Ε.Κοιν. και ειδικότερα οι προϋποθέσεις, οι περιορισμοί, οι χρεώσεις, το χρονικό διάστημα εντός του οποίου θα υπολογίζεται ο συμψηφισμός, ο τύπος, το περιεχόμενο και η διαδικασία κατάρτισης των συμβάσεων συμψηφισμού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Με την ανωτέρω απόφαση μπορεί να διαφοροποιείται ο τρόπος συμψηφισμού βάσει του μεγέθους των σταθμών, του επιπέδου τάσης σύνδεσης και των ειδικότερων χαρακτηριστικών των τιμολογίων κατανάλωσης. Με την ίδια απόφαση, με μέγιστο όριο το 1 MW για τους σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., ορίζονται τα ανώτατα όρια εγκατεστημένης ισχύος, διαφοροποιημένα ανά ηλεκτρικό σύστημα διασυνδεδεμένο ή αυτόνομο, για σταθμούς του πρώτου εδαφίου, και η μοναδιαία τιμή με την οποία υπολογίζεται η αποζημίωση για το πλεόνασμα της ενέργειας, η οποία καταβάλλεται από τους προμηθευτές υπέρ του Ειδικού Λογαριασμού του άρθρου 143 του ν. 4001/2011. Οι εν λόγω σταθμοί εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής.

11. Η απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (νυν Οικονομικών, Οικονομίας και Ανάπτυξης, Υποδομών και Μεταφορών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας) της παρ. 2 του άρθρου 134 του ν. 4001/2011 μπορεί να προβλέπει ειδικούς όρους για τις Ε.Κοιν. που λειτουργούν ως φορείς εκμετάλλευσης υποδομών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων.

12. Ο Κανονισμός Αδειών του άρθρου 135 του ν. 4001/2011 μπορεί να προβλέπει ειδικούς όρους για τις άδειες που χορηγούνται σε Ε.Κοιν..

Άρθρο 12

Λοιπές διατάξεις Ε.Κοιν.

1. Η παρ. 13 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006, όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 4414/2016, αντικαθίσταται ως εξής:

«13. Εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός: ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. αυτοπαραγωγού, με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις του αυτοπαραγωγού, από τις οποίες τουλάχιστον η μία είτε δεν βρίσκεται στον ίδιο ή όμορο χώρο με το σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. είτε, αν βρίσκεται, τροφοδοτείται από διαφορετική παροχή. Ειδικά για Ενεργειακή Κοινότητα (Ε.Κοιν.), ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. ή Υβριδικό Σταθμό της Ε.Κοιν. γίνεται με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις μελών της Ε.Κοιν. και ευάλωτων καταναλωτών ή πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, εντός της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η έδρα της Ε.Κοιν.».

2. Η μεταβίβαση αδειών σταθμών παραγωγής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. και Υβριδικών Σταθμών που ανήκουν σε Ε.Κοιν. επιτρέπεται μόνο σε Ε.Κοιν. με όμοιο επιτρεπόμενο τρόπο διάθεσης των πλεονασμάτων χρήσης, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 4 του άρθρου 6

και έδρα εντός της ίδιας Περιφέρειας. Οι Ε.Κοιν. της παραγράφου 4 του άρθρου 6 επιτρέπεται να μεταβιβάσουν τις άδειες και τους σταθμούς τους και σε Ε.Κοιν. που δεν εμπίπτουν στην παράγραφο 4 του άρθρου 6.

ΤΜΗΜΑ Β'

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 13

Τροποποίηση του ν. 3463/2006

Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 209 του ν. 3463/2006 (Α' 114) μετά τη λέξη «αποχέτευση» προστίθενται τα εξής: «, την τηλεθέρμανση».

Άρθρο 14

Τροποποίηση του ν. 3468/2006

1. Η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3468/2006 (Α' 129) αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) αιολικές εγκαταστάσεις με εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη ή ίση των εξήντα (60) kW».

2. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3468/2006 η περίπτωση η' αναριθμείται σε ι' και προστίθενται περιπτώσεις η' και θ' ως εξής:

«η) οι σταθμοί Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που εγκαθίστανται από αυτοπαραγωγούς, σύμφωνα με το άρθρο 14Α,

θ) Μικροί Υδροηλεκτρικοί Σταθμοί με εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύ μικρότερη ή ίση του μισού (0,5) MW που εγκαθίστανται σε δίκτυα ύδρευσης ή άρδευσης ή αποχέτευσης.».

Άρθρο 15

Ρυθμίσεις για τη θερμική ενέργεια

1. Η παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4001/2011 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην περίπτωση η' μετά τη φράση «η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας,» προστίθεται η φράση «η παραγωγή, η διανομή και η προμήθεια θερμικής ενέργειας,».

β) Στην περίπτωση ιδ' μετά τη φράση «ή/και ο Πελάτης ηλεκτρικής ενέργειας» προστίθεται η φράση «ή/και ο Πελάτης θερμικής ενέργειας».

γ) Στην περίπτωση ιστ' μετά τη φράση «ή ηλεκτρική ενέργεια» προστίθεται η φράση «ή θερμική ενέργεια».

δ) Στην περίπτωση κα' η φράση «και ηλεκτρικής ενέργειας σε Πελάτες» αντικαθίσταται από τη φράση «και ηλεκτρικής ή θερμικής ενέργειας σε Πελάτες».

ε) Στην περίπτωση κβ' μετά τη φράση «ή και Ηλεκτρικής Ενέργειας» προστίθεται η φράση «ή και θερμικής ενέργειας».

2. Στο άρθρο 2 του ν. 4001/2011 η παράγραφος 4 αναριθμείται σε 5 και προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Ορισμοί που αναφέρονται ιδίως στη θερμική ενέργεια:

(α) Διανομή Θερμικής Ενέργειας: Η διοχέτευση Θερμικής Ενέργειας μέσω Δικτύου Διανομής Θερμικής Ενέργειας με σκοπό την τροφοδότηση τρίτων καταναλωτών (τηλεθέρμανση ή τηλεψύξη).

(β) Δίκτυο Διανομής Θερμικής Ενέργειας: Οι αγωγοί, τα αντλιοστάσια, οι εγκαταστάσεις μετρήσεων, ο εξοπλισμός και οι εγκαταστάσεις ελέγχου και συντήρησης και

οι λοιπές εγκαταστάσεις που απαιτούνται για τη Διανομή Θερμικής Ενέργειας.

(γ) Θερμική Ενέργεια: Η θερμική ή ψυκτική ενέργεια.».

3. Μετά το άρθρο 134 του ν. 4001/2011 προστίθεται άρθρο 134Α ως εξής:

«Άρθρο 134Α

Άδειες Θερμικής Ενέργειας

1. Για την παραγωγή Θερμικής Ενέργειας με σκοπό τη διανομή της απαιτείται Άδεια Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας. Η Άδεια Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας χορηγείται από τη Ρ.Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η Άδεια Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Με την άδεια καθορίζονται ιδίως ο χρόνος της ισχύος της, η θέση της εγκατάστασης και το είδος της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας και προσδιορίζονται ειδικότερα οι όροι και προϋποθέσεις παραγωγής και διοχέτευσης της Θερμικής Ενέργειας σε Δίκτυο Διανομής Θερμικής Ενέργειας, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.

2. Για την εγκατάσταση, διαχείριση και εκμετάλλευση Δικτύου Διανομής Θερμικής Ενέργειας απαιτείται Άδεια Διανομής Θερμικής Ενέργειας. Η Άδεια Διανομής Θερμικής Ενέργειας χορηγείται από τη Ρ.Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η Άδεια Διανομής Θερμικής Ενέργειας χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής και για συγκεκριμένες χρήσεις της Θερμικής Ενέργειας. Με την άδεια καθορίζονται ιδίως ο χρόνος της ισχύος της, η περιοχή της εγκατάστασης, το είδος της χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας, το πρόγραμμα κατασκευών και οι θερμικές χρήσεις για τις οποίες προορίζεται και προσδιορίζονται ειδικότερα οι όροι και οι προϋποθέσεις της Διανομής Θερμικής Ενέργειας, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.

3. Αν η Θερμική Ενέργεια παράγεται από εγκαταστάσεις Συμπαγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας και Θερμότητας, χορηγείται Άδεια Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας μαζί με την Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση για χορήγηση ενιαίας άδειας.

4. Για την Παραγωγή και Διανομή αποκλειστικά Θερμικής Ενέργειας από το ίδιο πρόσωπο, μπορεί να χορηγείται Άδεια Διανομής Θερμικής Ενέργειας μαζί με την Άδεια Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας, με διακριτούς όρους και προϋποθέσεις για την κάθε δραστηριότητα, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση για χορήγηση ενιαίας άδειας.

5. Για την προμήθεια Θερμικής Ενέργειας σε Πελάτες απαιτείται Άδεια Προμήθειας Θερμικής Ενέργειας. Η Άδεια Προμήθειας Θερμικής Ενέργειας χορηγείται από τη Ρ.Α.Ε., σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Η Άδεια Προμήθειας Θερμικής Ενέργειας χορηγείται μόνο σε νομικά πρόσωπα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και για την εξυπηρέτηση συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής. Με την άδεια καθορίζονται ιδίως ο χρόνος της ισχύος της και η περιοχή που πρόκειται να εξυπηρετείται και προσδιορίζονται ειδικότερα οι όροι και οι προϋποθέ-

σεις της Προμήθειας Θερμικής Ενέργειας, σύμφωνα και με τα ειδικότερα οριζόμενα στο παρόν άρθρο.

6.α) Για τη χορήγηση Άδειας Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας της παραγράφου 1, Άδειας Διανομής Θερμικής Ενέργειας της παραγράφου 2, καθώς και ενιαίων αδειών των παραγράφων 3 και 4 ως προς το μέρος που αφορά στη Θερμική Ενέργεια, λαμβάνονται ιδίως υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια, όπως αυτά εξειδικεύονται περαιτέρω στον Κανονισμό Αδειών του άρθρου 135:

αα) Η προστασία της δημόσιας υγείας και ασφάλειας,

ββ) η προστασία του περιβάλλοντος,

γγ) η ασφάλεια των εγκαταστάσεων παραγωγής/δικτύου διανομής Θερμικής Ενέργειας,

δδ) η βέλτιστη αξιοποίηση του πρωτογενούς πόρου παραγωγής θερμότητας,

εε) η δυνατότητα του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο με βάση την τεχνική και οικονομική του επάρκεια,

στστ) η οικονομική βιωσιμότητα του έργου παραγωγής/διανομής Θερμικής Ενέργειας,

ζζ) η εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και η παροχή υπηρεσιών και προϊόντων υψηλών προδιαγραφών στους καταναλωτές, ώστε να διασφαλίζεται η αδιάλειπτη παροχή των υπηρεσιών.

β) Για τη χορήγηση Άδειας Προμήθειας Θερμικής Ενέργειας της παραγράφου 5, λαμβάνονται ιδίως υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια, όπως αυτά εξειδικεύονται περαιτέρω στον Κανονισμό Αδειών του άρθρου 135:

αα) Η κατάλληλη οργανωτική και διοικητική δομή του αιτούντος, ώστε να διασφαλίζει την αξιόπιστη, συνετή και χρηστή άσκηση της δραστηριότητας προμήθειας,

ββ) η αναγκαία οικονομική ευρωστία και φερεγγυότητα του αιτούντος, όπως αποδεικνύεται από τα στοιχεία της αίτησης.

7.α) Οι ειδικότεροι όροι της Άδειας Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας της παραγράφου 1, της Άδειας Διανομής Θερμικής Ενέργειας της παραγράφου 2, καθώς και ενιαίων αδειών των παραγράφων 3 και 4 ως προς το μέρος που αφορά στη Θερμική Ενέργεια θα πρέπει να διασφαλίζονται ιδίως τα εξής:

αα) Τον καθορισμό τιμολογίων και τελών σύνδεσης ή μεθοδολογίας υπολογισμού των τιμολογίων και των τελών σύνδεσης, ώστε να επιτυγχάνονται ανταγωνιστικές τιμές για τους καταναλωτές, αφού ληφθούν υπόψη οι δαπάνες για την παραγωγή και διανομή της Θερμικής Ενέργειας, τα λοιπά σταθερά και λειτουργικά έξοδα, τέλη και φόροι, η απόσβεση των επενδύσεων, η απόδοση του επενδυμένου κεφαλαίου, πλέον εύλογου κέρδους, και δαπάνες για την τήρηση υποχρεώσεων δημόσιου συμφέροντος, που μπορεί να επιβάλλονται με απόφαση της Ρ.Α.Ε.,

ββ) την έγκαιρη ανάπτυξη των μονάδων παραγωγής, των δικτύων διανομής και λοιπών εγκαταστάσεων, καθώς και τη συντήρηση και αξιόπιστη λειτουργία τους, σύμφωνα με προδιαγραφές και κανονισμούς που ισχύουν στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση για αντίστοιχα έργα,

γγ) την παροχή, έναντι εύλογου τιμήματος, πρόσβασης σε τμήμα του δικτύου διανομής Θερμικής Ενέργειας σε άλλον κάτοχο Άδειας Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας

ή Άδειας Συμπαράγωγής Ηλεκτρικής και Θερμικής Ενέργειας ή Άδειας Διανομής Θερμικής Ενέργειας, ειδικά αν η πρόσβαση σε τμήμα του Δικτύου Διανομής Θερμικής Ενέργειας σε άλλον κάτοχο Άδειας Διανομής Θερμικής Ενέργειας, η οποία χορηγείται για γειτονική περιοχή απαιτείται για λειτουργικούς ή τεχνικούς λόγους ή αν αυτή εξυπηρετεί την επίτευξη οικονομικών κλίμακας προς όφελος των καταναλωτών,

δδ) την πρόσβαση τρίτων για τη χρήση του Δικτύου Διανομής Θερμικής Ενέργειας.

β) Οι ειδικότεροι όροι της Άδειας Προμήθειας Θερμικής Ενέργειας θα πρέπει να διασφαλίζουν ιδίως τα εξής:

αα) την τήρηση τυποποιημένων και διαφανών όρων συναλλαγής με τους καταναλωτές, ώστε να μη γίνονται διακρίσεις μεταξύ καταναλωτών ή κατηγοριών καταναλωτών,

ββ) τον καθορισμό τιμολογίων ή μεθοδολογιών καθορισμού των τιμολογίων πώλησης της Θερμικής Ενέργειας στους καταναλωτές, καθ' όσον χρόνο η δραστηριότητα της προμήθειας Θερμικής Ενέργειας ασκείται μονοπωλιακά από τον κάτοχο της Άδειας Προμήθειας Θερμικής Ενέργειας,

γγ) τη συμμόρφωση προς τα μέτρα που αφορούν την παροχή υπηρεσιών κοινής ωφέλειας και την προστασία του καταναλωτή.

8. Οι περιπτώσεις κατά τις οποίες η Θερμική Ενέργεια προέρχεται από γεωθερμική ενέργεια εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης Άδειας Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας. Η εξαίρεση από την Άδεια Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας διαπιστώνεται με απόφαση της Ρ.Α.Ε. που εκδίδεται εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της σχετικής αίτησης, εφόσον η αίτηση αυτή συνοδεύεται από το αποδεικτικό μίσθωσης του δικαιώματος εκμετάλλευσης του γεωθερμικού δυναμικού.

Οι αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Διανομής Θερμικής Ενέργειας που αφορούν σε Θερμική Ενέργεια που προέρχεται από γεωθερμική ενέργεια εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι αιτήσεων λοιπών τεχνολογιών για την ίδια περιοχή.

9.α) Εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης Άδειας Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας μονάδες παραγωγής θερμικής ισχύος μικρότερης των 2MW θερμικής ισχύος. Η εξαίρεση από την Άδεια Παραγωγής Θερμικής Ενέργειας διαπιστώνεται με απόφαση της Ρ.Α.Ε. που εκδίδεται εντός τριάντα (30) εργάσιμων ημερών από την υποβολή σχετικής αίτησης.

β) Εξαιρούνται από υποχρέωση λήψης αδειών του παρόντος, οι περιπτώσεις που η ενέργεια παράγεται και καταναλώνεται για ίδια χρήση.

10. Αν με βάση τις υποβληθείσες αιτήσεις για τη λήψη Άδειας Διανομής Θερμικής Ενέργειας διαπιστώνεται από τη Ρ.Α.Ε. ότι ενδιαφέρονται περισσότερα του ενός πρόσωπα για την ίδια περιοχή, είναι δυνατόν να διενεργείται με απόφαση της Ρ.Α.Ε. διαγωνισμός για τη χορήγηση της άδειας αυτής με σκοπό την πιο συμφέρουσα εξυπηρέτηση των καταναλωτών. Στην προκήρυξη του διαγωνισμού καθορίζονται η διαδικασία, οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, καθώς και τα ειδικότερα κριτήρια επιλογής των υποψηφίων που μπορεί να είναι πρόσθετα των κρι-

τηρίων του παρόντος νόμου. Η προκήρυξη δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ρ.Α.Ε., στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε δύο εφημερίδες της Περιφερειακής Ενότητας, όπου θα κατασκευασθεί το έργο, εφόσον υπάρχουν. Η συγγραφή υποχρεώσεων και κάθε άλλο προβλεπόμενο στην προκήρυξη στοιχείο τίθενται στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου σε χρόνο που ορίζεται στην προκήρυξη.

11. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής του παρόντος άρθρου, η εξειδίκευση των κριτηρίων αξιολόγησης, καθώς και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα καθορίζονται στον Κανονισμό Αδειών του άρθρου 135, καθώς και σε σχετικό Οδηγό Αξιολόγησης που εκδίδεται από τη Ρ.Α.Ε..

12. Για την έκδοση των αδειών του παρόντος άρθρου ισχύουν αναλογικά τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 5 έως 9 του άρθρου 132.».

4. Στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 135 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται η φράση «και διανομής θερμικής ενέργειας» με τη φράση «και παραγωγής, διανομής και προμήθειας θερμικής ενέργειας».

5. Στην παρ. 2 του άρθρου 135 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται η φράση «και διανομής θερμικής ενέργειας» με τη φράση «και παραγωγής, διανομής και προμήθειας θερμικής ενέργειας».

6. Για την έκδοση των Αδειών Θερμικής Ενέργειας του άρθρου 134Α του ν. 4001/2011, έως την έκδοση του Κανονισμού Αδειών του άρθρου 135 του ίδιου νόμου, ακολουθούνται οι διατάξεις του ν. 4001/2011, η διαδικασία που προβλέπεται στον Δ5-ΗΛ/Β/Φ.1/οικ.17951/2000 Κανονισμό Αδειών Παραγωγής και Προμήθειας (Β' 1498) και οι ρυθμίσεις του Οδηγού Αξιολόγησης που εκδίδεται σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 134Α του ν. 4001/2011, με τον οποίο εξειδικεύονται τα κριτήρια αξιολόγησης και κάθε άλλο ειδικότερο θέμα για την αδειοδότηση.

7. Άδειες Διανομής Θερμικής Ενέργειας που έχουν εκδοθεί πριν τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου, από τη Ρ.Α.Ε., τον αρμόδιο Υπουργό ή εκ του νόμου δυνάμει των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 14 του ν. 3175/2003 (Α' 207), θεωρούνται νόμιμες και ισχυρές και διέπονται από τις διατάξεις του ν. 4001/2011. Η Ρ.Α.Ε. καλεί τους ενδιαφερόμενους να υποβάλουν αίτηση για την τροποποίηση των αδειών αυτών και την εναρμόνισή τους με τις διατάξεις του ν. 4001/2011, όπου απαιτείται.

8. Καταργούνται οι παράγραφοι 1 έως 6 και 9 του άρθρου 14 του ν. 3175/2003 (Α' 207). Οι αποφάσεις χορήγησης άδειας διανομής Θερμικής Ενέργειας με βάση αιτήσεις που έχουν υποβληθεί στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις που καταργούνται με το προηγούμενο εδάφιο και τροποποιούνται σύμφωνα με τη διαδικασία του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 7 του παρόντος.

Άρθρο 16 **Ρύθμιση για το μακροχρόνιο ενεργειακό** **σχεδιασμό**

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) προκειμένου για την έγκαιρη εκπλήρωση των υποχρεώσεων της

που απορρέουν από την παρ. 1 του άρθρου 3 του ν. 4001/2011, αναφορικά με την έγκριση μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας, καθώς και για τις συναφείς υποχρεώσεις της που επιβάλλονται από το ενωσιακό δίκαιο, δύναται, αποκλειστικά για το έτος 2018, να συνάπτει μία ή περισσότερες συμβάσεις με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης για την παροχή συμβουλευτικού έργου μέχρι και του ποσού της περιπτώσεως β' του άρθρου 5 του ν. 4412/2016 (Α' 147) και κατά παρέκκλιση του άρθρου 36 και της παραγράφου 1 του άρθρου 118 του ίδιου νόμου. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τετρακόσιες χιλιάδες (400.000) ευρώ για όλο το έτος 2018.

Άρθρο 17

Τροποποίηση του ν. 4067/2012

Στην παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4067/2012 (Α' 79) προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

«ε) Η εγκατάσταση σταθμών φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων.».

Άρθρο 18

Τροποποίηση του ν. 4178/2013

Στο άρθρο 51 του ν. 4178/2013 (Α' 174) προστίθεται παράγραφος 16 ως εξής:

«16. Κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, σε περιοχές Ζωνών Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) που επιτρέπεται η εγκατάσταση βιομηχανικών- βιοτεχνικών δραστηριοτήτων και δραστηριοτήτων χονδρεμπορίου, επιτρέπεται και η χρήση εμπορικών εκθέσεων - εκθεσιακών κέντρων.»

Άρθρο 19

Τροποποίηση του ν. 4203/2013

Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4203/2013 (Α' 235) αντικαθίσταται ως εξής:

«Το Πρόγραμμα αφορά εγκατάσταση μικρών ανεμογεννητριών για σταθμούς συνολικής ισχύος μέχρι 60 kW σε γήπεδα, οικόπεδα και κτιριακές εγκαταστάσεις, που εγγέουν ενέργεια στο δίκτυο διανομής.».

Άρθρο 20

Παρατάσεις προθεσμιών του ν. 4414/2016 και ισχύος αδειών παραγωγής

1. Οι προθεσμίες των παραγράφων 11 και 12 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016 (Α' 149) παρατείνονται για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται αναστολή εκτέλεσης εργασιών που έχει διαταχθεί με διαταγή ή απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή άλλου αρμόδιου δικαστηρίου. Οι ίδιες προθεσμίες παρατείνονται για χρονικό διάστημα εννέα (9) μηνών, εφόσον στις 20.12.2017 υφίσταται εκκρεμής δίκη με αντικείμενο την ακύρωση διοικητικής πράξης που είναι απαραίτητη για τη θέση σε λειτουργία του σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α..

2. Στο τέλος του άρθρου 17 του ν. 4414/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι Άδειες Παραγωγής των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. που έχουν Άδεια Εγκα-

τάστασης σε ισχύ τουλάχιστον μέχρι τις 31.12.2019 και έχουν συνάψει σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου αλλά δεν έχουν Άδεια Λειτουργίας, παρατείνονται μέχρι τις 31.12.2019.».

Άρθρο 21

Ρυθμίσεις Εγγυητικών Επιστολών Σταθμών Α.Π.Ε.

Οι φωτοβολταϊκές εγκαταστάσεις που συμμετείχαν στην πιλοτική ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149) και δεν επελέγησαν ως εγκαταστάσεις για στήριξη με τη μορφή Λειτουργικής Ενίσχυσης και κατά την ημερομηνία υποβολής προσφορών διέθεταν Σύμβαση Σύνδεσης σε ισχύ ή Οριστική Προσφορά Σύνδεσης σε ισχύ και είχαν προσκομίσει στον αρμόδιο Διαχειριστή την εγγυητική επιστολή της παρ. 13 του άρθρου 39 του ν. 4062/2012 (Α' 70), μπορούν να υποβάλουν, εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εγγυητική επιστολή σύμφωνα με την υποπαράγραφο Ι.1. της παρ. Ι' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), προκειμένου να διατηρήσουν σε ισχύ την Οριστική Προσφορά Σύνδεσης και τη σχετική Σύμβαση Σύνδεσης.

Άρθρο 22

Συνέχιση λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά

Σταθμοί παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι και λειτουργούν σε Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά που δεν διαθέτουν εναλλακτική πηγή παραγωγής ενέργειας από Θερμικές Μονάδες βάσης επαρκούς ισχύος και δεν διαθέτουν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (Α.Ε.Π.Ο.) σε ισχύ, συνεχίζουν να λειτουργούν για χρονικό διάστημα μέχρι δύο (2) έτη, εφόσον ο φορέας λειτουργίας τους υποβάλει πλήρη φάκελο για την έκδοση νέας Α.Ε.Π.Ο. στην αρμόδια διοικητική αρχή, εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι να εκδοθεί αυτή λειτουργεί την εγκατάστασή του σύμφωνα με τους όρους της προϊσχύουσας Α.Ε.Π.Ο. και με βάση τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Άρθρο 23

Τροποποίηση του άρθρου 14Α του ν. 3468/2006

Η παρ. 1 του άρθρου 14Α του ν. 3468/2006 (Α' 129), όπως είχε αντικατασταθεί με την υποπαράγραφο ΙΓ' περίπτωση 14 του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85), συμπληρωθεί με το άρθρο έβδομο του ν. 4296/2014 (Α' 214) και αντικατασταθεί εκ νέου με την παρ. 7 του άρθρου 13 του ν. 4414/2016 (Α' 149), τροποποιείται ως εξής:

α) Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και Συμπαραγωγής Ηλεκτρικού και Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.) και

συστημάτων αποθήκευσης της παραγόμενης ενέργειας από αυτοπαραγωγούς για την κάλυψη ιδίων αναγκών τους, με εφαρμογή ενεργειακού συμψηφισμού. Ειδικά, για αυτοπαραγωγούς που είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημοσίου ενδιαφέροντος σκοπούς γενικής ή τοπικής εμβέλειας, καθώς και για εγγεγραμμένους στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του ν. 3874/2010 (Α' 151) για εγκαταστάσεις αγροτικών εκμεταλλεύσεων, όπως ορίζονται στο ν. 3874/2010 ή και αγροτικών χρήσεων, επιτρέπεται η εγκατάσταση σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. για την κάλυψη ιδίων αναγκών τους και με εφαρμογή εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού.».

β) Στο τέταρτο εδάφιο μετά τη φράση «ο τύπος, το περιεχόμενο και η διαδικασία κατάρτισης των συμβάσεων συμψηφισμού,» προστίθεται η φράση «οι τεχνικές προδιαγραφές και οι όροι της λειτουργίας και της χρήσης των συστημάτων αποθήκευσης.».

γ) Στο έβδομο εδάφιο η φράση «με μέγιστο όριο τα 500 Kw για τους σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.» αντικαθίσταται με τη φράση «με μέγιστο όριο το 1 Mw για τους σταθμούς Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α.».

Άρθρο 24

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4001/2011

1. Το άρθρο 2 του ν. 4001/2011 (Α' 179) τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση κδ' της παραγράφου 1, η οποία τροποποιήθηκε με τα άρθρα 1 και 10 της υποπαραγράφου Β.1 του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94), αντικαθίσταται ως εξής:

«(κδ) Υπεύθυνος Συμμόρφωσης: Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ορίζεται για τον έλεγχο συμμόρφωσης του οικείου Διαχειριστή προς το πρόγραμμα συμμόρφωσης, όταν και όπου αυτό απαιτείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.».

β) Η περίπτωση κοτ' της παραγράφου 1, η οποία τροποποιήθηκε με τα άρθρα 1 και 10 της υποπαραγράφου Β.1 της παρ. Β' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015 (Α' 94), αντικαθίσταται ως εξής:

«(κοτ) Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις: Οι επιχειρήσεις κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρου 42ε του κ.ν. 2190/1920 (Α' 37).».

γ) Η περίπτωση κα' της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«(κα) Ποσότητα Φυσικού Αερίου: Η ποσότητα του Φυσικού Αερίου που μετράται σε κιλοβατώρες (kWh) ΑΘΔ, εκτός εάν προσδιορίζεται διαφορετικά.»

2. Το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης γ' του άρθρου 60 του ν. 4001/2011 καταργείται.

3. Το άρθρο 68 του ν. 4001/2011 τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«(γ) Έχει την ευθύνη για την εξισορρόπηση του φορτίου του ΕΣΦΑ, κατά τα οριζόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ και στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 312/2014 (ΕΕ L 91/15).».

β) Μετά την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 προστίθεται περίπτωση γα' ως εξής:

«(γα) Έχει την ευθύνη για την αντιστάθμιση φυσικών απωλειών και ιδιοκατανάλωσης του ΕΣΦΑ, κατά τα οριζόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ. Για το σκοπό αυτόν μπορεί να συνάπτει, κατόπιν διαγωνισμού, με διαφανείς διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις και βασίζονται στους κανόνες της αγοράς, συμβάσεις για την αγορά και παράδοση Φυσικού Αερίου. Τις συμβάσεις αυτές συνομολογεί μετά την έγκριση του ετήσιου προγράμματος αντιστάθμισης φυσικών απωλειών και ιδιοκατανάλωσης από τη ΡΑΕ και επιβάλλει στους Χρήστες χρεώσεις για την κάλυψη των σχετικών δαπανών του, όπως προβλέπεται στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ. Ο ΔΕΣΦΑ Α.Ε. τηρεί χωριστό λογαριασμό αντιστάθμισης φυσικών απωλειών και ιδιοκατανάλωσης του ΕΣΦΑ.».

γ) Η περίπτωση ιε' της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«(ιε) Εγκαθιστά και διαχειρίζεται Ηλεκτρονικό Σύστημα Συναλλαγών Φυσικού Αερίου, στο οποίο οι Χρήστες καταχωρίζουν προτάσεις για τη σύναψη συμβάσεων μεταπώλησης Φυσικού αερίου, συμβάσεων εκχώρησης ή μεταβίβασης του δικαιώματος χρήσης δεσμευμένης δυναμικότητας και αποθηκευτικού χώρου, συμβάσεων για την αγορά και πώληση ποσοτήτων φυσικού αερίου, καθώς και προτάσεις για τη διενέργεια συναλλαγών ΥΦΑ, δηλώσεις αποδοχής των προτάσεων αυτών και κάθε άλλο στοιχείο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο παρόν και στον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ.».

δ) Η περίπτωση ιστ' της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«(ιστ) Καταρτίζει τον Κανονισμό Ηλεκτρονικού Συστήματος Συναλλαγών Φυσικού Αερίου, ο οποίος εγκρίνεται από τη ΡΑΕ και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με τον Κανονισμό αυτό ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια σχετική με την πρόσβαση στο Ηλεκτρονικό Σύστημα Συναλλαγών Φυσικού Αερίου, οι όροι και η διαδικασία υποβολής και καταχώρισης από τους Χρήστες στο σύστημα αυτό των προτάσεων της περίπτωσης ιε' της παραγράφου αυτής, η καταχώριση των δηλώσεων αποδοχής των προτάσεων αυτών, καθώς και θέματα τεχνικού χαρακτήρα, που αφορούν στη διαμόρφωση, στην τήρηση και στη λειτουργία του, ώστε να παρέχεται έγκυρη πληροφόρηση στους ενδιαφερόμενους για τη σύναψη των συμβάσεων της περίπτωσης ιε' και να διευκολύνεται η διαδικασία κατάρτισης των συμβάσεων αυτών.».

ε) Η περίπτωση α' της παραγράφου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«(α) Για την εξισορρόπηση φορτίου, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ και το Εγχειρίδιο Εξισορρόπησης Φορτίου που καταρτίζεται από τη ΔΕΣΦΑ Α.Ε. και εγκρίνεται από τη ΡΑΕ και με το οποίο καθορίζονται επιμέρους μεθοδολογίες, τιμές παραμέτρων και λεπτομέρειες εφαρμογής για την εξισορρόπηση φορτίου.».

στ) Μετά την περίπτωση α' της παραγράφου 3 προστίθεται περίπτωση αα' ως εξής:

«(αα) Για την αντιστάθμιση φυσικών απωλειών και ιδιοκατανάλωσης του ΕΣΦΑ, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.»

4. Η παρ. 2 του άρθρου 69 του ν. 4001/2011 τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση θ' αντικαθίσταται ως εξής:

«(θ) Η διαδικασία αντιστάθμισης φυσικών απωλειών και ιδιοκατανάλωσης, ιδίως αυτή που αφορά τη σύναψη συμβάσεων και τον προσδιορισμό του κόστους αντιστάθμισης φυσικών απωλειών και ιδιοκατανάλωσης του ΕΣΦΑ, ο τρόπος καθορισμού των χρεώσεων που επιβάλλονται στους Χρήστες για την ανάκτηση από τη ΔΕΣΦΑ Α.Ε. του κόστους αυτού, καθώς και η διαδικασία λήψης άλλων αναγκαίων μέτρων για την ασφαλή, αξιόπιστη και οικονομικά αποτελεσματική λειτουργία του ΕΣΦΑ. Η μεθοδολογία και οι τιμές των παραμέτρων που υπεισέρχονται στον υπολογισμό του κόστους αντιστάθμισης φυσικών απωλειών και ιδιοκατανάλωσης του ΕΣΦΑ, εγκρίνονται από τη ΡΑΕ και δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της ΔΕΣΦΑ Α.Ε..»

β) Η περίπτωση ι' αντικαθίσταται ως εξής:

«(ι) Οι κανόνες και οι διαδικασίες που διέπουν την εξισορρόπηση φορτίου και τη διενέργεια πράξεων εξισορρόπησης στο ΕΣΦΑ.»

5. Το άρθρο 73 του ν. 4001/2011, το οποίο αντικαταστάθηκε με την παρ. 13 του άρθρου 17 του ν. 4203/2013 (Α' 235), τροποποιείται ως εξής:

α) Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«Το αντάλλαγμα καλύπτει το κεφαλαιουχικό κόστος των εγκαταστάσεων εναλλακτικού καυσίμου πρότυπης μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, όπως αυτή ορίζεται στην απόφαση της ΡΑΕ της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, το κεφαλαιουχικό κόστος διατήρησης αποθεμάτων, πετρελαίου, καθώς και τη διάφορα κόστους πετρελαίου και Φυσικού Αερίου για τη διενέργεια δοκιμών που εκτελούνται για την πιστοποίηση της δυνατότητας λειτουργίας της μονάδας με εναλλακτικό καύσιμο είτε πριν τη σύναψη της σύμβασης της παρούσας παραγράφου, υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία των δοκιμών καταλήγει στην υπογραφή της σύμβασης, είτε μετά τη σύναψη της σύμβασης, καθώς και τακτικών δοκιμών στις εγκαταστάσεις των κατόχων άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οι οποίοι συνάπτουν τη σύμβαση της παρούσας παραγράφου με τον Διαχειριστή του ΕΣΦΑ.»

β) Το αντάλλαγμα για την κάλυψη της διαφοράς κόστους πετρελαίου εσωτερικής καύσεως και φυσικού αερίου για τη διενέργεια δοκιμών, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 73 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται με τον παρόντα, καταβάλλεται και στους κατόχους άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με καύσιμο Φυσικό Αέριο που έχουν ήδη συνάψει τις συμβάσεις της ίδιας ως άνω διάταξης με τον Διαχειριστή του ΕΣΦΑ, ανεξάρτητα από το εάν είχαν υποχρέωση τήρησης αποθέματος εναλλακτικού καυσίμου βάσει των όρων της άδειας παραγωγής τους κατά το χρόνο διενέργειας των δοκιμών.

γ) Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατά παρέκκλιση από τα οριζόμενα στην παράγραφο 5 του άρθρου 36 του παρόντος νόμου, πρόστιμα που επιβάλλονται με απόφαση της ΡΑΕ για παραβίαση υποχρεώσεων που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία και το ρυθμιστικό πλαίσιο για την ασφάλεια εφοδιασμού της Χώρας με Φυσικό Αέριο αποτελούν έσοδο του Λογαριασμού Ασφάλειας Εφοδιασμού.»

δ) Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«Οι Χρήστες αποζημιώνονται από τους Προμηθευτές των Προστατευόμενων Καταναλωτών, σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που καθορίζεται με απόφαση της ΡΑΕ.»

ε) Για την κάλυψη των αναγκών ασφάλειας εφοδιασμού της Χώρας με φυσικό αέριο κατά τη χειμερινή περίοδο 2017- 2018, μεταξύ του Διαχειριστή του ΕΣΦΑ και κατόχων άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με καύσιμο Φυσικό Αέριο, οι οποίοι, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οφείλουν να τηρούν απόθεμα Φυσικού Αερίου, υπογράφεται υποχρεωτικώς σύμβαση για την, έναντι ανταλλάγματος, διατήρηση αποθέματος ΥΦΑ σε πλοίο - πλωτή δεξαμενή και τη διατήρηση της διαθεσιμότητας λειτουργίας της μονάδας με Φυσικό Αέριο. Το αντάλλαγμα καλύπτει το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών διατήρησης αποθέματος ΥΦΑ, στο οποίο περιλαμβάνονται το κόστος μίσθωσης πλοίου - πλωτής δεξαμενής το λειτουργικό κόστος παραμονής του πλοίου - πλωτής δεξαμενής, καθώς και το κόστος απωλειών Φυσικού Αερίου λόγω εξατμίσεως κατά την προσωρινή αποθήκευσή του, εξαιρουμένου του κόστους του αποθηκευμένου ΥΦΑ. Η απαιτούμενη ποσότητα Φυσικού Αερίου, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι κάτοχοι άδειας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, με καύσιμο Φυσικό Αέριο υποχρεούνται σε τήρηση του αποθέματος Φυσικού Αερίου στο πλοίο - πλωτή δεξαμενή, το ύψος του ανταλλάγματος, καθορίζονται με την απόφαση ΡΑΕ που προβλέπεται στην παρ. 6 του άρθρου 73 του ν. 4001/2011. Για την εκπλήρωσή των υποχρεώσεων του Διαχειριστή του ΕΣΦΑ που απορρέουν από τις συμβάσεις που προβλέπονται στην παρούσα παράγραφο, εισπράττεται τέλος ασφάλειας εφοδιασμού κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην ίδια ως άνω παράγραφο.

6. Το άρθρο 84 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η μεταπώληση φυσικού αερίου από έναν Επιλέγοντα Πελάτη σε άλλον Επιλέγοντα Πελάτη ρυθμίζεται από τον Κανονισμό Αδειών που εκδίδεται, σύμφωνα με το άρθρο 90 του παρόντος νόμου.»

7. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«Τα τιμολόγια της Βασικής Δραστηριότητας Μεταφοράς ορίζονται χωριστά για τα σημεία εισόδου και τα σημεία εξόδου του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και χωριστά για την κοινοποίηση στον Διαχειριστή συναλλαγών που διενεργούνται μεταξύ Χρηστών του Συστήματος Μεταφοράς, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 312/2014 (ΕΕ L 113/13).»

8. α) Μετά την παρ. 1 του άρθρου 90 του ν. 4001/2011, προστίθεται παράγραφος 1Α ως εξής:

«1Α) Η Άδεια Προμήθειας, η Άδεια ΑΣΦΑ, η Άδεια Διανομής Φυσικού Αερίου, η Άδεια Διαχείρισης ΑΣΦΑ και η Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής χορηγούνται, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κανονισμό Αδειών, εφόσον ο υποψήφιος έχει τη μορφή ανώνυμης εταιρείας (Α.Ε.) ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.) ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (Ι.Κ.Ε.) και με μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο τουλάχιστον:

α) εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ για τη χορήγηση Άδειας Προμήθειας,

β) εξακοσίων χιλιάδων (600.000) ευρώ για τη χορήγηση Άδειας ΑΣΦΑ ή Άδειας Διανομής Φυσικού Αερίου. Για την αξιολόγηση της οικονομικής επάρκειας του αιτούντος, λαμβάνεται υπόψη η επάρκεια των προβλεπόμενων ιδίων κεφαλαίων του, το ύψος των οποίων πρέπει να ανέρχεται σε ποσοστό τουλάχιστον είκοσι τοις εκατό (20%) επί του προϋπολογισμού του έργου,

γ) τετρακόσων χιλιάδων (400.000) ευρώ για την χορήγηση Άδειας Διαχείρισης ΑΣΦΑ ή Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής.

Η Άδεια Προμήθειας χορηγείται και σε Ενεργειακή Κοινότητα (Ε.Κοιν.) με συνεταιριστικό κεφάλαιο τουλάχιστον εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ.»

β) Οι κάτοχοι αδειών Προμήθειας Φυσικού Αερίου, ΑΣΦΑ, Διανομής Φυσικού Αερίου, η Διαχείρισης ΑΣΦΑ και Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου υποχρεούνται εντός δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος να υποβάλουν στη ΡΑΕ αίτηση τροποποίησης της άδειας που κατέχουν με τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποδηλώνουν τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις του άρθρου 90 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται με το παρόν, καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων. Σε διαφορετική περίπτωση, η άδειά τους ανακαλείται με απόφαση της ΡΑΕ.

γ) Αιτήσεις χορήγησης αδειών Προμήθειας Φυσικού Αερίου, ΑΣΦΑ, Διανομής Φυσικού Αερίου, η Διαχείρισης ΑΣΦΑ και Διαχείρισης Δικτύου Διανομής Φυσικού Αερίου που εκκρεμούν ενώπιον της ΡΑΕ κατά το χρόνο έναρξης ισχύος του παρόντος, αξιολογούνται και με βάση τα οριζόμενα στο άρθρο 90 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται με το παρόν, καθώς και στις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις.

Άρθρο 25

Τροποποίηση του άρθρου 28 του ν. 4447/2016

1. Η παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4447/2016 (Α' 241) τροποποιείται ως εξής:

α) Στην περίπτωση α' του δεύτερου εδαφίου, η φράση «το είκοσι τοις εκατό (20%)» αντικαθίσταται με τη φράση «το τριάντα τοις εκατό (30%)».

β) Στην περίπτωση β' του δεύτερου εδαφίου, η φράση «μέχρι την 30ή Ιουνίου 2017» αντικαθίσταται με τη φράση «μέχρι την 30ή Απριλίου 2018».

γ) Στην περίπτωση γ' του δεύτερου εδαφίου, η φράση «μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017» αντικαθίσταται με τη φράση «μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2018».

δ) Στο δεύτερο εδάφιο η φράση «30ής Ιουνίου» αντικαθίσταται με τη φράση «30ής Ιουνίου 2018», η φράση «το 60%» με τη φράση «το εκατό τοις εκατό (100%)» και η φράση «και το υπολειπόμενο ποσό του προϋπολογισθέντος συνολικού κόστους σύνδεσης, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017» απαλείφεται.

ε) Στο τρίτο εδάφιο, μετά τη φράση «Σε περίπτωση μη καταβολής των ανωτέρω δόσεων εντός των ανωτέρω προθεσμιών» προστίθεται η φράση «, καθώς και σε περίπτωση μη σύναψης της Σύμβασης Σύνδεσης μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2018.».

στ) Στο τέταρτο εδάφιο, η φράση «Σε περίπτωση μη καταβολής του συνολικού κόστους σύνδεσης μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017» αντικαθίσταται με τη φράση «Σε περίπτωση μη σύναψης της Σύμβασης Σύνδεσης μέχρι την 30ή Σεπτεμβρίου 2018».

2. Συμβάσεις Λειτουργικής Ενίσχυσης που λύθηκαν λόγω μη καταβολής των δόσεων της παρ. 1 του άρθρου 28 του ν. 4447/2016 μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2017 αναβιώνουν αυτοδίκαια.

Άρθρο 26

Χορήγηση ενίσχυσης σε οικιακούς καταναλωτές λόγω επιβάρυνσης από λιγνιτική δραστηριότητα

1. Παρέχεται ενίσχυση από τον Κρατικό Προϋπολογισμό, λόγω περιβαλλοντικής επιβάρυνσης από λιγνιτική δραστηριότητα, η οποία δεν μπορεί να ξεπεράσει τα σαράντα δύο (42) ευρώ ανά μεγαβατώρα (MWh) επί της τιμολογητέας κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και πιστώνεται στους λογαριασμούς των δικαιούχων ως έκπτωση από τους Προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Δικαιούχοι της ανωτέρω ενίσχυσης είναι οι οικιακοί πελάτες εντός των διοικητικών ορίων της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και του Δήμου Μεγαλόπολης της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθορίζονται το ακριβές ποσό της ενίσχυσης, η διαδικασία, ο τρόπος και ο χρόνος χορήγησής της ο χρόνος εκκαθάρισης τυχόν κριτήρια για τη χορήγηση της ενίσχυσης, τυχόν ανώτατα και κατώτατα όρια καταναλώσεων, συστήνεται ειδικός λογαριασμός ορίζεται ο διαχειριστής του λογαριασμού αυτού, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με τη χορήγηση της ενίσχυσης θέμα.

Άρθρο 27

Αναβίωση αδειών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.)

Άδειες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) των Ο.Τ.Α. Α' και Β' Βαθμού οι οποίες έπαυσαν αυτοδικαίως να ισχύουν λόγω μη καταβολής του ετήσιου τέλους διατήρησης άδειας παραγωγής του έτους 2015, δύναται να αναβιώσουν υπό την προϋπόθεση ότι το ετήσιο τέλος διατήρησης άδειας παραγωγής των ετών 2015 και 2016 καταβληθεί μέχρι την 31η Ιανουαρίου 2018.

Άρθρο 28

Το άρθρο 47Α του ν. 4067/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

«Αν μέχρι την ημερομηνία έναρξης του ν. 4067/2012 έχει υποβληθεί φάκελος για την έκδοση διοικητικής πράξης άδειας εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1577/1985, όπως τροποποιήθηκε, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη, η προθεσμία έκδοσης παρατείνεται έως τις 30.4.2018.».

Άρθρο 29

Η παρ. 2 του άρθρου 26 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Μέχρι τη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων και επιτροπών των άρθρων 7, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 22 και 24, συνεχίζουν να λειτουργούν τα υφιστάμενα κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος όργανα και ασκούν τις αρμοδιότητές τους, αυτές που τους είχαν αποδοθεί πριν τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και αυτές που ορίζονται στον παρόντα.

Η θητεία των υφιστάμενων οργάνων, έστω και αν αυτή είχε λήξει κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, παρατείνεται έως τις 31.7.2018, με δυνατότητα περαιτέρω παράτασης μετά από απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών.».

Άρθρο 30

1. Η παρ. 1 του άρθρου 50 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Έως τη λειτουργία των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του άρθρου 33 και την έκδοση της προβλεπόμενης στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού απόφασης, οι διοικητικές πράξεις του άρθρου 29 εκδίδονται με τη διαδικασία που ίσχυε πριν τη δημοσίευση του παρόντος. Κατ' εξαίρεση για την έκδοση των οικοδομικών αδειών υποβάλλονται τα δικαιολογητικά του άρθρου 40 του παρόντος.».

2. Η παρ. 3 του άρθρου 50 συμπληρώνεται με τη φράση που τίθεται στην αρχή του εδαφίου: «Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 6 του άρθρου 29».

3. Στο άρθρο 50 προστίθενται δύο παράγραφοι ως εξής:

«4. Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 5 του άρθρου 29, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας εκδίδει τις οικοδομικές άδειες για την εκτέλεση στρατιωτικών έργων ή εγκαταστάσεων της κοινής υπουργικής απόφασης 26229/1123/1987 (Δ' 749, 1987).

5. Η ισχύς των οικοδομικών αδειών και τυχόν αναθεωρήσεών τους, οι οποίες δεν είχαν λήξει την 1.3.2011, καθώς και άδειες που εκδόθηκαν μετά την ανωτέρω ημερομηνία και έως την 1.3.2012 σύμφωνα με τις διατάξεις του από 8.7.1993 προεδρικού διατάγματος (Δ' 795/13.7.1993), παρατείνεται από την ημερομηνία λήξης τους έως τις 31.12.2020.».

Άρθρο 31

Στην παρ. 5 του άρθρου 125 του ν. 4495/2017 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μέχρι τη συγκρότηση και έναρξη λειτουργίας της επιτροπής της παραγράφου 3 του άρθρου 116, για τις υπαγωγές του άρθρου αυτού συνεχίζουν να επιλαμβάνονται οι επιτροπές που είχαν συσταθεί σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4178/2013. Η θητεία των εν λόγω επιτροπών, σε περίπτωση που έχει λήξει, παρατείνεται έως τις 31.7.2018 με δυνατότητα εκ νέου παράτασης μετά από απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Μέχρι την συγκρότηση και έναρξη λειτουργίας των Περιφερειακών Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής (ΠΕ.Σ.Α.) της παραγράφου 1 του άρθρου 12, το ΚΕΣΑ, μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, επιλαμβάνεται της διαδικασίας των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 117.».

Άρθρο 32
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ

Αναπληρωτής
Υπουργός Οικονομικών

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Αναπληρώτρια Υπουργός
Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

Υφυπουργός
Οικονομικών

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ

Υποδομών και
Μεταφορών

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομίας και Ανάπτυξης

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ

Οικονομικών

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ

Περιβάλλοντος και
Ενέργειας

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ

Ναυτιλίας και
Νησιωτικής Πολιτικής

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 22 Ιανουαρίου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Την ευθύνη για την εκτύπωση, διαχείριση και κυκλοφορία των φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, (ΦΕΚ) στην έντυπη και ηλεκτρονική έκδοση, έχει το **Εθνικό Τυπογραφείο** το οποίο αποτελεί δημόσια υπηρεσία η οποία υπάγεται στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Το Εθνικό Τυπογραφείο έχει επίσης την ευθύνη για την κάλυψη των εκτυπωτικών αναγκών του Δημοσίου. (Ν. 3469/2006, Α' 131).

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

Η ηλεκτρονική μορφή των ΦΕΚ διατίθεται δωρεάν από την ιστοσελίδα www.et.gr. Για τα ΦΕΚ που δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωρισθεί στην πιο πάνω ιστοσελίδα δίνεται η δυνατότητα δωρεάν αποστολής με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται ηλεκτρονικά με τη συμπλήρωση ειδικής φόρμας.

Η έντυπη μορφή των ΦΕΚ διατίθεται για μεμονωμένα φύλλα με το ανάλογο κόστος από το τμήμα Πωλήσεων απευθείας ή με ταχυδρομική αποστολή μέσω αίτησης παραγγελίας στα ΚΕΠ, ενώ για ετήσια συνδρομή από το τμήμα Συνδρομητών. Το κόστος για ασπρόμαυρο ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1€, προσαυξανόμενο κατά 0,20€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού. Το κόστος για έγχρωμο ΦΕΚ είναι 1,50€ από 1 έως 16 σελίδες, προσαυξανόμενο κατά 0,30€ για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο ή μέρος αυτού.

Τρόπος αποστολής κειμένων προς δημοσίευση

- Τα κείμενα για δημοσίευση στο ΦΕΚ, από όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και τους φορείς του δημόσιου τομέα, **αποστέλλονται στην διεύθυνση webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Οι περιλήψεις Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων, αποστέλλονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση dds@et.gr με τη χρήση απλού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.
- Κατ' εξαίρεση, πολίτες οι οποίοι δεν έχουν αποκτήσει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, μπορούν να αποστέλλουν ταχυδρομικά ή να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση αποτυπωμένα σε χαρτί, στο Τμήμα Παραλαβής Δημοσιευτέας Ύλης.

Πληροφορίες σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την πώληση των τευχών και τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες θα βρείτε στην ιστοσελίδα μας και στη διαδρομή Εξυπηρέτηση κοινού - τμήμα πωλήσεων ή συνδρομητών. Επίσης στην ιστοσελίδα μπορείτε να αναζητήσετε πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, εφόσον γνωρίζετε τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Τον ΚΑΔ εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΚΑΛΥΨΗ ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ του Δημοσίου και των φορέων του

Το Εθνικό Τυπογραφείο μετά από αίτημα φορέα του Δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει κάρτες, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους, φακέλους αλληλογραφίας, κ.ά. Επίσης σχεδιάζει και κατασκευάζει σφραγίδες.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΤΜΗΜΑΤΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεων: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Συνδρομητών: (Ημιόροφος, τηλ. 210 5279136)

Πληροφοριών: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβής Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστοσελίδα: www.et.gr

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία της ιστοσελίδας: helpdesk.et@et.gr

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: webmaster.et@et.gr

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: grammateia@et.gr

